

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců Mgr. Aleše Sabola a JUDr. Tomáše Rychlého ve věci žalobců: **a) V. P., b) T. Z., c) V. B., d) V. G., e) P. S., f) V. Ž.**, všichni zastoupeni Mgr. Reginou Komárkovou, advokátkou se sídlem Pekařská 18, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo zemědělství**, se sídlem Těšnov 65/17, Praha 1, za účasti osoby zúčastněné na řízení: **AGROS farmy morava s. r. o.**, IČO: 49435141, se sídlem Jungmannova 1337/28, Kyjov, zastoupena Mgr. Jitkou Špilkovou, advokátkou se sídlem Lesnická 787/10, Brno, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 28. 3. 2018, č. j. 9 A 141/2015-55,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobcům náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ve výši 20 183 Kč, a to do třiceti dnů od právní moci rozsudku k rukám zástupkyně žalobců Mgr. Reginy Komárkové, advokátky.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalovaný podal kasační stížnost proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 28. 3. 2018, č. j. 9 A 141/2015-55, jímž bylo zrušeno rozhodnutí ministra zemědělství ze dne 22. 4. 2015, č. j.: 21053/2015-MZE12151, a věc byla vrácena žalovanému k dalšímu řízení. Ministr zemědělství rozhodl podle § 3g odst. 7 zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství (dále jen „zákon o zemědělství“) tak, že nevyhověl námitkám žalobců proti oznámením Ministerstva zemědělství, Krajské agentury pro zemědělství a venkov Jihomoravský kraj, pracoviště Znojmo (dále jen „správní orgán I. stupně“ nebo „zemědělská agentura“), ze dne 3. 12. 2014 ve vztahu k žalobci a) pod č. j. 296/2/2014, ve vztahu k žalobci b) pod č. j. 295/2/2014, ve vztahu k žalobci c) pod č. j. 294/2/2014, ve vztahu k žalobci d) pod č. j. 298/2/2014, ve vztahu k žalobci e) pod č. j. 297/2/2014, a ve vztahu k žalobci f) pod č. j. 293/2/2014, o neprovedení ohlášené změny v evidenci zemědělské půdy podle užívatelských vztahů. Městský soud řízení o žalobách spojil ke společnému projednání usnesením ze dne 18. 8. 2015, č. j. 9 A 141/2015-15.

[2] Správní orgán I. stupně všem žalobcům oznámil, že neprovedl navržené změny v evidenci zemědělské půdy podle užívatelských vztahů u příslušných půdních bloků (dílů půdních bloků) uvedených v oznámeních a nacházejících se ve čtverci 610-1170 v k. ú. X, v k. ú. X, na části k. ú. X, na části k. ú. X a části k. ú. X. Následně ministr zemědělství námitkám žalobců nevyhověl s odůvodněním, že v dané věci je třeba vycházet z § 11 odst. 8 zákona č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech (dále jen „*zákon o pozemkových úpravách*“), ve znění ke dni nabytí právní moci rozhodnutí Krajského pozemkového úřadu pro Jihomoravský kraj, pobočka Znojmo, o výměně nebo přechodu vlastnických práv, tj. k 15. 4. 2014. Ministr zemědělství dospěl k závěru, že podle tohoto ustanovení dosavadní nájemní vztahy zanikají k 1. říjnu běžného roku. Pokud tedy žalobci podali ohlášení změny dne 29. 4. 2014, bylo ohlášení předčasné. Jelikož rozhodnutí o výměně nebo přechodu vlastnických práv nabylo právní moci 15. 4. 2014, mohly dotčené vztahy zaniknout až k 1. 10. 2014, ledaže by se žalobci dohodli s dosavadním uživatelem (osobou zúčastněnou na řízení) jinak. K takové dohodě ovšem nedošlo. Podle ustanovení § 11 odst. 8 zákona o pozemkových úpravách ve znění před účinností zákona č. 503/2012 Sb., o Státním pozemkovém úřadu a o změně některých souvisejících zákonů (dále také jako „*zákon o Státním pozemkovém úřadu*“), tj. do 31. 12. 2012, který zánik dosavadních nájemních vztahů spojoval s právní mocí rozhodnutí o výměně nebo přechodu vlastnických práv, přitom nelze použít a nelze ani aplikovat přechodné ustanovení uvedené v § 22 odst. 8 zákona o Státním pozemkovém úřadu, neboť to výslovně řeší jen pravidla řízení o pozemkových úpravách, nikoliv již však otázku povahy ryze občanskoprávní, jakou je např. otázka existence či zániku nájemních vztahů, která vyvstává až po definitivním ukončení správního řízení vydáním rozhodnutí ve věci.

[3] Městský soud, který rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení, odkázal na důvodovou zprávu k § 22 odst. 8 zákona o Státním pozemkovém úřadu, podle níž bylo v zájmu dosažení právní jistoty účastníků řízení o pozemkových úpravách výslovně stanoveno, že pokud byl zpracovaný návrh pozemkových úprav již vystaven ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona k veřejnému nahlédnutí, řízení se dokončí podle dosavadních předpisů; jen pokud by tomu tak nebylo, platila by pro řízení o pozemkových úpravách právní úprava nová. Řízení o pozemkových úpravách skončilo nabytím právní moci rozhodnutí o výměně nebo přechodu vlastnických práv dne 15. 4. 2014, tj. až po účinnosti zákona o Státním pozemkovém úřadu, zpracovaný návrh komplexní pozemkové úpravy pro dané území byl vystaven k veřejnému nahlédnutí po dobu třiceti dnů již od 30. 1. 2012 do 28. 2. 2012, tedy v případě žalobců byly splněny podmínky uvedené v § 22 odst. 8 věty druhé zákona o Státním pozemkovém úřadu. Proto měl být aplikován zákon o pozemkových úpravách ve znění do 31. 12. 2012.

[4] Městský soud dále konstatoval, že zánik nájemních vztahů je spojen s veřejnoprávní normou. Jelikož zapsání, resp. nezapsání změn v evidenci půdy dle ohlášení nebylo sporné z hlediska předložených právních titulů k užívání, byl podstatný pouze okamžik, ke kterému mělo na základě veřejnoprávní normy dojít k zániku dosavadních nájemních vztahů osoby zúčastněné na řízení a vzniku práva žalobců začít na dotčených pozemcích hospodařit. Nebyl proto důvod při aplikaci přechodného ustanovení § 22 odst. 8 zvažovat veřejnoprávní či soukromoprávní charakter dotčených norem zákona o pozemkových úpravách nebo dotčených užívatelských vztahů. V této souvislosti se městský soud neztotožnil s názorem žalovaného, že změna zákona o pozemkových úpravách dopadá pouze na normy procesní, nikoliv na normy hmotněprávní. Konstatoval, že zákon o pozemkových úpravách (§ 12 odst. 2 tohoto zákona ve znění účinném do 31. 12. 2012) v rámci procesní úpravy stanovil i hmotněprávní normu týkající se okamžiku zániku dosavadních užívatelských vztahů. Tyto užívatelské vztahy byly úzce spjaty s dřívějším uspořádáním území (pozemků), a jeho změnou po provedeném řízení o pozemkových úpravách vyvstala nezbytnost stanovení jejich zániku, aby se mohly uplatnit vztahy odpovídající novému uspořádání pozemků, a tedy aby právní stav odpovídal stavu skutečnému. Neskončená řízení

pokračování

o pozemkových úpravách, která splňují podmínky věty druhé § 22 odst. 8 zákona o Státním pozemkovém úřadu, je proto nutné dokončit podle dosavadní právní úpravy účinné ve znění do 31. 12. 2012. Městský soud neshledal případným ani tvrzení žalovaného, že s ohledem na přechodné ustanovení uvedené v § 25 zákona o Státním pozemkovém úřadu zaniká na základě rozhodnutí podle § 11 odst. 8 zákona o pozemkových úpravách pouze zatímní bezúplatné užívání s tím, že pokud by si zákonodárce přál, aby tomu tak bylo i u nájemních vztahů, výslovně by to v přechodném ustanovení uvedl. Podle městského soudu není důvodem pro zařazení této úpravy do přechodných ustanovení vyřešení střetu dosavadní a nové právní úpravy týkající se zatímního bezúplatného užívání; stejná právní úprava, tj. zánik těchto vztahů, se totiž i dříve řídil právní mocí rozhodnutí vydaného podle § 11 odst. 8 zákona o pozemkových úpravách. Důvodem přesunutí do přechodných ustanovení byl pouze ustupující význam tohoto institutu v důsledku postupného zániku těchto vztahů.

[5] Ve vztahu k ohlášení změn v evidenci půdy provedeným na základě schválené komplexní pozemkové reformy městský soud konstatoval, že každý z žalobců doložil příslušné smlouvy o pronájmu pozemku nebo pachtovní smlouvy. Jestliže rozhodnutí o výměně nebo přechodu vlastnických práv ze dne 28. 3. 2014 nabylo právní moci 15. 4. 2014 a žalobci podali svá ohlášení 29. 4. 2014, byl správní orgán povinen ohlášené změny provést v souladu s § 3g odst. 4 zákona o zemědělství, neboť dosavadní nájemní vztahy zanikly dnem 15. 4. 2014 a výše citované ustanovení mu neposkytuje prostor pro uvážení, zda i po splnění zákonných podmínek změny provede, či nikoliv.

[6] Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku městského soudu kasační stížnost, jíž se domáhá zrušení napadeného rozsudku pro nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právních otázek soudem podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[7] Stěžovatel předně namítl, že městský soud nesprávně posoudil otázku zániku dosavadních nájemních vztahů pro účely posouzení oprávněnosti ohlášení změny v evidenci půdy. Tvrdil, že bylo-li rozhodnutí pozemkového úřadu o výměně nebo přechodu vlastnických práv v rámci rozhodování o pozemkových úpravách vydáno po dni 1. 1. 2013, nelze na jeho právní důsledky ve vztahu k dosavadním nájemním vztahům k pozemkům aplikovat zákonnou úpravu účinnou do 31. 12. 2012. Tato právní úprava byla v době vydání takového rozhodnutí již zrušena. Na tom nemůže ničeho změnit ani přechodné ustanovení § 22 odst. 8 zákona o Státním pozemkovém úřadu. Toto přechodné ustanovení se totiž podle jeho doslovné dikce zabývá toliko postupem a procesními pravidly řízení o pozemkových úpravách směřujících teprve k vydání rozhodnutí a nikoliv již další fází, která nastane po vydání rozhodnutí pozemkového úřadu o výměně nebo přechodu vlastnických práv.

[8] Svou argumentaci stěžovatel podpořil nálezem Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 192/05 ze dne 11. 7. 2007, rozsudkem Nejvyššího správního soudu č. j. 6 A 126/2002-27 ze dne 27. 10. 2004 a rozsudkem Nejvyššího správního soudu č. j. 1 As 99/2008-89 ze dne 15. 1. 2009. Namítl, že soudní judikatura dovodila, že přechodná ustanovení, která zněla obdobně, jak znělo přechodné ustanovení uvedené v § 22 odst. 8 zákona č. 503/2012 Sb., lze chápat pouze v procesním, a nikoli hmotněprávním smyslu, přičemž intertemporální ustanovení nemůže mít ambici upravovat hmotněprávní otázky, a lze je proto vyložit jen procesně.

[9] I v případě, že argumentace stěžovatele uvedená výše není správná, rozhodnutí krajského soudu dle názoru stěžovatele neobstojí. Rozhodnutí je totiž v rozporu s § 12 odst. 2 zákona o pozemkových úpravách ve znění účinném do 31. 12. 2012. Rozhodnutí pozemkového úřadu o schválení návrhu komplexních pozemkových úprav podle § 11 odst. 4 nabylo právní moci dne 21. 8. 2012. Žalobci věděli, že v území dotčeném komplexními pozemkovými úpravami užívá

pozemky osoba zúčastněná nařízení (AGROS farmy morava s. r. o.), tehdy podnikající pod názvem AGROS Vedrovice s. r. o., a to jednak na základě nájemních smluv, jednak i z titulu vlastnictví cca 6,5 ha. Žalobci se dohodli, že hospodaření na vyměněných pozemcích zahájí již na jaře 2014, když předtím požádali pozemkový úřad o vytyčení hranic pozemků a uzavřeli nové pachtovní smlouvy s vlastníky vyměněných pozemků s ujednáním, že tyto pachtovní smlouvy jsou účinné ode dne nabytí právní moci rozhodnutí pozemkového úřadu o výměně nebo přechodu vlastnických práv k pozemkům, tj. v daném případě ke dni 15. 4. 2014. Žalobci nerespektovali stanovisko osoby zúčastněné na řízení, která trvala na tom, že dosud užívané pozemky, z nichž část koncem roku 2013 připravila na budoucí úrodu, předá novým uživatelům až po sklizni úrody a provedení podmínky, nejpozději k 1. 10. 2014. Osoba zúčastněná na řízení, která byla též vlastníkem pozemků dotčených komplexními pozemkovými úpravami, se s žalobci nedohodla, proto měli žalobci právo zahájit hospodaření nejdříve k 1. 10. 2014. Ustanovení § 12 odst. 2 zákona č. 139/2002 Sb., ve znění účinném do 31. 12. 2012, mohlo platit pouze v případě, kdy vlastníci uzavřeli dohodu o předmětu komplexních pozemkových úprav, a pozemky nebyly dotčeny závazkovými vztahy. Taková situace v daném případě nenastala, navíc osoba zúčastněná na řízení byla zároveň vlastníkem pozemků dotčených komplexními pozemkovými úpravami. Nedošlo tak k naplnění § 12 odst. 2 zákona č. 139/2002 Sb., ve znění účinném do 31. 12. 2012.

[10] Stěžovatel se neztotožnil ani s právním názorem městského soudu, pokud soud jeho odkaz na § 25 zákona o státním pozemkovém úřadu označil za nesprávný a vytržený z kontextu. Podle tohoto přechodného ustanovení totiž v souvislosti s vydáním rozhodnutí podle § 11 odst. 8 zákona o pozemkových úpravách výslovně zaniká zatímní bezúplatné užívání založené zákonem č. 284/1991 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech. Pokud by měl zákonodárce v úmyslu, aby zanikly rozhodnutím podle § 11 odst. 8 zákona o pozemkových úpravách jak zatímní bezúplatné užívání, tak i nájemní vztahy, zcela určitě by to v přechodných ustanoveních k novele zákona č. 139/2002 Sb. jednoznačně vyjádřil.

[11] Žalobci ve svém vyjádření navrhli kasační stížnost zamítnout. Ztotožnili se s právním názorem městského soudu na to, v jakém znění má být na věc aplikován zákon o pozemkových úpravách, naopak nesouhlasili s názorem stěžovatele, že svým postupem porušili § 12 odst. 2 zákona o pozemkových úpravách. Poukázali rovněž na svou dobrou víru ve správnost právního výkladu podávaného v průběhu doby orgány státní správy s tím, že existující nejednotnost v rozhodovací praxi nemůže jít k jejich tíži.

[12] Osoba zúčastněná na řízení se k obsahu kasační stížnosti nevyjádřila.

[13] Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti, přičemž zjistil, že je podána osobou oprávněnou, je včasná a je proti označenému rozsudku přípustná za podmínek ustanovení § 102 a § 104 s. ř. s.

[14] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu i řízení, jež jeho vydání předcházelo, v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. a neshledal přitom vady, k nimž by musel podle § 109 odst. 3 s. ř. s. přihlídnout z úřední povinnosti.

[15] Kasační stížnost není důvodná.

[16] Podle § 3g odst. 4 zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství (ve znění účinném do 31. 12. 2014) ministerstvo provede aktualizaci evidence půdy podle ohlášení změny, popřípadě ohlášení zařazení podle odstavců 1 a 2, jestliže

pokračování

a) údaje v ohlášení změny, popřípadě ohlášení zařazení neshledá nepravdivými, popřípadě neúplnými,

b) ohlášení změny, popřípadě ohlášení zařazení je doloženo písemnou dohodou podle odstavce 3 nebo uživatel, který učinil ohlášení změny, popřípadě ohlášení zařazení, předložil doklad prokazující právní důvod užívání zemědělské půdy, která se stala předmětem rozporu podle odstavce 3.

Ministerstvo vydá osobě, která ohlásila změnu, jakož i dalším osobám, pokud se jich změna týká, oznámení o provedení změny v evidovaných údajích.

[17] Podle § 11 odst. 8 zákona o pozemkových úpravách ve znění účinném do 31. 12. 2012 je *schválený návrh závazným podkladem pro rozhodnutí pozemkového úřadu o výměně nebo přechodu vlastnických práv, určení výše úhrady a lhůty podle § 10 odst. 2, popřípadě o zřízení nebo zrušení věcného břemene k dotčeným pozemkům a pro zpracování obnoveného souboru geodetických informací. Rovněž je závazným podkladem pro rozhodnutí o přechodu vlastnických práv k pozemkům, na nichž se nacházejí společná zařízení. Uprášení výměr parcel vyplývající ze zaokrouhlení při tvorbě obnoveného souboru geodetických informací není změnou návrhu. Proti rozhodnutí o výměně nebo přechodu vlastnických práv, popřípadě o zřízení nebo zrušení věcného břemene vydanému na základě schváleného návrhu se nelze odvolat. Tímto rozhodnutím zanikají dosavadní nájemní vztahy, zatímní bezúplatné užívání a časově omezený nájem (§ 15) k předmětným pozemkům, kterých se rozhodnutí týká. Ustanovení zvláštního právního předpisu se nepoužije.*

[18] Podle § 11 odst. 8 zákona o pozemkových úpravách ve znění zákona o Státním pozemkovém úřadu (tj. od 1. 1. 2013) je *schválený návrh závazným podkladem pro rozhodnutí pozemkového úřadu o výměně nebo přechodu vlastnických práv, určení výše úhrady a lhůty podle § 10 odst. 2, [...]. Dosavadní nájemní vztahy, zatímní bezúplatné užívání a časově omezený nájem k předmětným pozemkům, kterých se rozhodnutí týká, zanikají k 1. říjnu běžného roku. Ustanovení zvláštního právního předpisu se nepoužije. [...].*

[19] Zákon o Státním pozemkovém úřadu obsahuje v § 22 odst. 8 přechodné ustanovení, podle něhož *řízení o pozemkových úpravách zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí podle tohoto zákona. Pokud však je zpracovaný návrh pozemkových úprav vystaven ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona k veřejnému nahlédnutí, řízení se dokončí podle dosavadních právních předpisů. [...].*

[20] Předmětem sporu je primárně otázka, podle jakého znění zákona o pozemkových úpravách má být určen okamžik zániku právních vztahů k pozemkům dotčeným komplexními pozemkovými úpravami. Stěžovatel právní úpravu zániku dosavadních nájemních vztahů (uvedenou v § 11 odst. 8 zákona o pozemkových úpravách) z řízení o pozemkových úpravách vyčleňuje s odůvodněním, že jde o ustanovení hmotněprávní. Nejvyšší správní soud tedy v první řadě posuzoval, zda právní úprava zániku právních vztahů dotčených pozemkovými úpravami je součástí procesu pozemkových úprav.

[21] Komplexní pozemkové úpravy jsou rozsáhlým procesem s dopady do práv vlastníků pozemků úpravami dotčených. Cílem úprav je prostorové a funkční uspořádání pozemků. Pozemky se během úprav scelují nebo dělí tak, aby bylo zabezpečeno jejich využití a vyrovnání jejich hranic, a vytvořily se tak podmínky pro racionální vlastnické hospodaření. V těchto souvislostech se uspořádávají vlastnická práva a s nimi související služebnosti. Součástí procesu je například soupis a ocenění nároků vlastníků, na jejichž základě se posuzuje přiměřenost kvality, výměry a vzdálenosti původních a nově navrhovaných pozemků. Vlastníkům pozemků pozemkový úřad navrhuje nové pozemky, v rámci procesu pozemkových úprav případně vypořádává spoluvlastnictví. Na základě schváleného návrhu pozemkových úprav je následně

rozhodováno o výměně a přechodu vlastnických práv apod. Řízení o pozemkových úpravách tedy není čistě procesním postupem směřujícím k vydání rozhodnutí, nýbrž komplexním postupem s bezprostředními dopady do věcných práv účastníků řízení. Takovým dopadem řízení projevujícím se v rovině hmotněprávní je i zánik nájemních vztahů v důsledku vydání rozhodnutí o výměně nebo přechodu vlastnických práv ve smyslu § 11 odst. 8 zákona o pozemkových úpravách ve znění účinném do 31. 12. 2012. Rozhodnutí o výměně nebo přechodu vlastnických práv je výsledkem realizovaného procesu pozemkových úprav, úzce jsou proto na předchozí proces navázány i důsledky takového rozhodnutí. Ty potom ovšem nelze z komplexního procesu pozemkových úprav vyčleňovat a dovozovat u nich režim odlišný. Nejvyšší správní soud tedy předně uzavírá, že zánik nájemních vztahů v důsledku vydání rozhodnutí o výměně nebo přechodu vlastnických práv ve smyslu § 11 odst. 8 zákona o pozemkových úpravách ve znění účinném do 31. 12. 2012, je součástí procesu komplexních pozemkových úprav. Právní úprava takového důsledku je potom nedílnou součástí právní úpravy řízení o pozemkových úpravách podle části druhé zákona o pozemkových úpravách ve znění účinném do 31. 12. 2012.

[22] Pokud tedy přechodné ustanovení uvedené v § 22 odst. 8 zákona o státním pozemkovém úřadu, jímž byl s účinností od 1. 1. 2013 změněn zákon o pozemkových úpravách, hovoří o řízení o pozemkových úpravách, pak o něm hovoří jako o celém komplexním procesu s dopady v rovině procesněprávní i hmotněprávní. Není sporu o tom, že řízení o pozemkových úpravách bylo v předmětné věci zahájeno přede dnem nabytí účinnosti zákona o státním pozemkovém úřadu, není sporu ani o tom, že do tohoto období spadá i okamžik, kdy byl zpracovaný návrh pozemkových úprav vystaven k veřejnému nahlédnutí. Na daný případ je tedy nutné aplikovat větu druhou § 22 odst. 8 zákona o státním pozemkovém úřadu a okamžik zániku nájemních vztahů spojit s vydáním rozhodnutí o výměně nebo přechodu vlastnických práv ve smyslu § 11 odst. 8 zákona o pozemkových úpravách ve znění účinném do 31. 12. 2012. K obdobnému závěru dospěl městský soud, Nejvyšší správní soud se s jeho názorem ztotožňuje. Námitku nesprávného určení relevantní právní normy městským soudem Nejvyšší správní soud neshledává důvodnou.

[23] Jak je uvedeno výše, řízení o pozemkových úpravách není čistě procesním postupem směřujícím k vydání rozhodnutí, nýbrž komplexním postupem s bezprostředními dopady do věcných práv účastníků řízení. V tom je rozdíl oproti stěžovatelem namítanému zákonu č. 415/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, kde jsou ustanovení o řízení od hmotněprávních ustanovení striktně oddělena. Judikatura předložená žalobcem se proto na posuzovanou věc neuplatní. Nepřílehavá na danou věc je pak stěžovatelem namítnutá soudní judikatura vztahující se k aplikaci ústavní záruky článku 40 odst. 6 Listiny. Závěry soudů se týkaly zásady použití pozdější příznivější právní úpravy při správním trestání, tedy situace od nyní posuzované věci odlišné.

[24] Lze doplnit, že zákonodárce obecně ve vztahu k řízení o pozemkových úpravách při změně zákona o pozemkových úpravách zvolil princip nepravé retroaktivity, tzn. právní vztahy hmotného i procesního práva, které vznikly za platnosti práva starého, se spravují zásadně tímto právem, a to až do doby účinnosti práva nového; po jeho účinnosti se však řídí právem novým. Tato zásada však v daném případě platí jen potud, pokud nejde o řízení, v nichž byl zpracovaný návrh pozemkových úprav k 1. 1. 2013 již vystaven k veřejnému nahlédnutí. Je zde chráněn zvláštní zájem na právní jistotě účastníků řízení za situace, kdy pozemkové úpravy dospěly do fáze zpracovaného návrhu, tedy do fáze, kdy nejnáročnější část řízení již proběhla.

[25] Neobstojí pak námitka stěžovatele, že rozhodnutí městského soudu je v rozporu s § 12 odst. 2 zákona o pozemkových úpravách ve znění účinném do 31. 12. 2012. Podle tohoto ustanovení „*Pozemkový úřad zabezpečí, aby nové uspořádání pozemků bylo vytyčeno a označeno v terénu podle*

pokračování

potřeby vlastníků, a to nejdříve po nabytí právní moci rozhodnutí podle § 11 odst. 4. Vytyčení vlastnických hranic pozemků, jejichž lomové body jsou v katastru nemovitostí v souvislosti s provedením pozemkových úprav označeny trvalou stabilizací, nelze opakovaně bradit z prostředků státu. Pokud se vlastníci pozemků nedohodnou jinak, zahájí hospodaření na nově vytyčených pozemcích po sklizni úrody a provedení podmínky, tj. zpravidla k 1. říjnu běžného roku, a to i v případě, kdy ještě nebylo vydáno rozhodnutí podle § 11 odst. 8.“ Stěžovatel v této námitce nepolemizuje se závěry městského soudu, nýbrž uvádí nové důvody, proč nemůže být žádosti žalobců vyhověno. Stěžovatel tedy znovu věcně posuzuje návrh žalobců podle uvedeného zákonného ustanovení, aniž by tak učinil dříve v žalobou napadeném rozhodnutí. Stěžovatel v řízení nezkoumal, zda jsou naplněny podmínky pro zahájení hospodaření na nově vytyčených pozemcích, tj. zda byla sklizena úroda a provedena podmínka. Žalobci se tedy proti takovým případným důvodům nemohli vymezit ve správní žalobě, nemohl je logicky posoudit ani městský soud. V daném případě proto nemohou ani kasační důvody směřovat proti relevantním závěrům krajského soudu. Kasační stížnost je přitom opravným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu (§ 102 s. ř. s.) a důvody, které lze v kasační stížnosti s úspěchem uplatnit, se musí vztahovat právě k tomuto rozhodnutí. Nejvyšší správní soud proto konstatuje, že kasační stížnost se v této námitce opírá o „jiné důvody“ než důvody uvedené v § 103 s. ř. s., a ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s. je v tomto rozsahu nepřijatelná. Pouze pro úplnost lze doplnit, že argumentace stěžovatele odkazující na toto ustanovení není ani přílehlavá. Okolnosti, za nichž lze hospodaření zahájit se neodvíjí výlučně od existence dohody vlastníků pozemků. Její existence může sice modifikovat zákonem stanovený okamžik (ukončení sklizně a provedení podmínky), není-li však takové dohody, platí termín zákonem předpokládaný. Nelze pominout, že podle uvedeného ustanovení takový okamžik nastane zpravidla (zvýrazněno soudem) k 1. říjnu běžného roku, nejde tedy o okamžik co do data pevně stanovený.

[26] Nejvyšší správní soud se neztotožňuje ani s námitkou stěžovatele odkazující na § 25 odst. 1, odst. 2 zákona o Státním pozemkovém úřadu. Podle tohoto ustanovení *se zatímní bezúplatné užívání založené zákonem č. 284/1991 Sb., ve znění zákona č. 38/1993 Sb., ke dni předcházejícímu dni nabytí účinnosti zákona č. 503/2012 Sb., o Státním pozemkovém úřadu a o změně některých souvisejících zákonů, ruší, pokud se účastníci tohoto vztahu nedohodnou jinak. V územích, kde byly přede dnem nabytí účinnosti zákona č. 503/2012 Sb., o Státním pozemkovém úřadu a o změně některých souvisejících zákonů, zahájeny pozemkové úpravy, zaniká zatímní bezúplatné užívání rozhodnutím podle § 11 odst. 8.“* Nejvyšší správní soud se sice neztotožňuje se závěrem městského soudu, že toto přechodné ustanovení neřeší střet dosavadní a nové právní úpravy, neboť řešení tohoto střetu je samotnou podstatou přechodného ustanovení, avšak seznatelný závěr soudu, že na základě tohoto ustanovení nelze dovodit aplikaci nové právní úpravy zániku právních vztahů podle § 11 odst. 8 zákona o pozemkových úpravách, obstojí. K tomu Nejvyšší správní soud doplňuje, že přechodné ustanovení v § 25 odst. 2 zákona o Státním pozemkovém úřadu neobsahuje výčet právních vztahů, které mají zaniknout v důsledku vydání rozhodnutí podle § 11 odst. 8 zákona o pozemkových úpravách, nýbrž navazuje na zrušení zatímního bezúplatného užívání (nedohodnou-li se účastníci tohoto vztahu jinak) podle odst. 1 citovaného přechodného ustanovení a je speciálním ustanovením pro případy, kdy jsou tímto způsobem využívány pozemky dotčené zahájenými pozemkovými úpravami. V takovém případě potom zatímní bezúplatné užívání zaniká vydáním rozhodnutí podle § 11 odst. 8 zákona, nikoliv k 1. říjnu běžného roku, jak je uvedeno v právní úpravě nové. I zde tedy přechodné ustanovení respektuje zájem na právní jistotě vlastníků pozemků dotčených pozemkovými reformami, tedy v důsledku zachovává dopady původní právní úpravy na základě stejného principu, na němž stojí přechodné ustanovení uvedené v § 22 odst. 8 zákona o Státním pozemkovém úřadu.

[27] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud v souladu s § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. kasační stížnost zamítl.

[28] O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., podle kterého účastník, který měl ve věci úspěch, má právo na náhradu nákladů řízení před soudem. Vzhledem k tomu, že ve věci byli úspěšní žalobci, soud jim tuto náhradu přiznal. Výše náhrady je tvořena odměnou za zastupování advokátkou, a to za jeden úkon právní služby za každého z žalobců snížená o 20 % [§ 11 odst. 1 písm. d) – vyjádření ke kasační stížnosti; to vše ve spojení s § 7 bodem 5, § 9 odst. 4 písm. d) a § 12 odst. 4 zákona č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu], tj. 6x 3 100 Kč sníženo o 20%, celkem 14 880 Kč. Náklady právního zastoupení žalobců jsou dále tvořeny paušální částkou ve výši 6x 300 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Celková výše nákladů, které žalobcům v tomto řízení vznikly, tedy činí 16 680 Kč. Vzhledem k tomu, že zástupkyně žalobců je plátkyní DPH, soud odměnu a náhradu paušálních nákladů zvýšil o náhradu daně z přidané hodnoty ve výši 21%, tj. 3 503 Kč. Soud proto uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobcům náhradu nákladů řízení v celkové výši 20 183 Kč, a to ve stanovené lhůtě k rukám zástupkyně žalobců Mgr. Reginy Komárkové, advokátky (§ 149 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud nepřiznal žalobcům odměnu za převzetí a přípravu věci jejich zástupkyní, neboť ta zastupovala žalobce již v řízení o žalobě před městským soudem, a proto musela být s věcí náležitě seznámena. Se zřetelem k tomu, že rozsudkem městského soudu jim již za převzetí a přípravu věci byla odměna přiznána, Nejvyšší správní soud neshledal důvod pro přiznání odměny za tento úkon právní služby. Osobě zúčastněné na řízení pak Nejvyšší správní soud neukládal žádnou povinnost, s níž by byly spojeny náklady, nenastaly ani okolnosti zvláštního zřetele hodné, na jejichž základě by jí měla být přiznána náhrada nákladů dalších (§ 60 odst. 5 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. listopadu 2019

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu